

Eiropas Savienības dalībvalstu atbilžu apkopojums par parlamenta deputātu kriminālprocesuālo imunitāti

Nr. p.k	Jautājums Valsts	Vai Jūsu valstī parlamenta deputātiem ir noteikta kriminālprocesuālā imunitāte?	Vai Jūsu valstī bez parlamenta piekrišanas pret deputātu var uzsākt kriminālvajāšanu vai notiesāt viņu par noziegumu?	Vai Jūsu valstī deputāts, pret kuru notiek kriminālprocess (pirmstiesas procesa vai tiesas stadijā), var brīvi piedalīties parlamenta darbā (piemēram, piedalīties sēdēs, balsot), ja viņš neatrodas apcietinājumā?	Vai Jūsu valstī deputātam, pret kuru uzsākts kriminālprocess par noziegumu, ir tiesības nolikt deputāta mandātu uz laiku?	Ja deputātam ir noteikts ierobežojums piedalīties parlamenta darbā, vai tas ietekmē viņa atalgojumu?
1	Austrija 	<p>Jā, parlamenta deputātiem ir piešķirta kriminālprocesuālā imunitāte.</p> <p>Šajā sakarā Austrijas Federālā konstitucionālā likuma (B-VG) 57. panta 1. daļa nosaka, ka Nacionālās padomes locekļus nekad nevar saukt pie atbildības par balsojumu viņu funkciju izpildes ietvaros. Tikai Nacionālā padome var saukt viņus pie atbildības par izteikumiem viņu funkciju izpildes ietvaros; tas neattiecas uz tiesas lietu, kas ierosināta pret Nacionālās padomes locekli par neslavas celšanu vai par kriminālnoziegumu</p>	<p>Jā, noteiktos apstākļos pret parlamenta deputātu var uzsākt kriminālvajāšanu bez parlamenta piekrišanas. Tas attiecas uz gadījumiem, kad vainīgais ir pieķerts nozieguma izdarīšanā; tad viņu var arestēt bez Nacionālās padomes piekrišanas (B-VG 57. panta 2. punkts. Tomēr attiecīgajai iestādei ir pienākums nekavējoties paziņot par aresta veikšanu Nacionālās padomes prezidentam. Ja to pieprasa Nacionālā padome vai ārpus sesijas par to atbildīgā pastāvīgā komisija, arests jāatceļ vai juridiskais process jāizbeidz pilnā apjomā (B-</p>	<p>Jā, parlamenta deputātiem joprojām ir atļauts piedalīties parlamenta darbā arī tad, ja pret viņiem ir ierosināts vai turpinās kriminālprocess. Parlamenta deputāti zaudē savu vietu tikai tad, ja viņi pārstāj būt piemēroti pēc ievēlēšanas (1975. gada Procesuālo noteikumu likuma 2. panta 1. punkta Nr. 2): tas notiek, ja viņi ar Austrijas tiesas galīgu spriedumu ir notiesāti par vienu vai vairākiem ar nodomu izdarītiem noziegumiem un viņiem ir piespriesta brīvības atņemšana vairāk nekā uz vienu gadu (1992. gada Nacionālās padomes</p>	<p>Nē, Austrijas tiesiskā struktūra neparedz mandāta apturēšanu/nolikšanu uz laiku kriminālprocesa gadījumā. Parlamenta deputātiem ir iespējams tikai bez nosacījumiem atkāpties no amata (1975. gada Procesuālo noteikumu likuma 2. panta 8. punkts).</p>	<p>Kā iepriekš minēts, Austrijas tiesiskā struktūra neparedz atstādināšanu no parlamenta pienākumu pildīšanas kriminālprocesa laikā. Tādējādi atalgojuma ietekmēšana nav iespējama.</p>

		<p>saskaņā ar Federālo likumu par Nacionālās padomes un Federālās padomes informācijas reglamentu (Informācijas reglamenta likums - InfOG).</p> <p>B-VG 58, pants nosaka, ka Federālās padomes locekļi bauda tās provinces parlamenta, kas viņus ir deleģējis, deputātu imunitāti visā savu amata pilnvaru laikā.</p>	<p>VG 57. panta 5. punkts).</p> <p>Apmeklējumiem Nacionālās padomes locekļu mājās nepieciešama Nacionālās padomes piekrišana (B-VG 57. panta 2. punkts).</p> <p>Tiesas lietu pret Nacionālās padomes locekļiem par kriminālnozieģumu citādi var ierosināt bez Nacionālās padomes piekrišanas tikai tad, ja tas nepārprotami nav saistīts ar attiecīgā padomes locekļa politisko darbību. Tomēr iestādei jāsaņem Nacionālās padomes lēmums par šādas saistības esamību, ja to prasa attiecīgais padomes loceklis vai cits tādas pastāvīgās komisijas loceklis, kam uzticēti šādi jautājumi. Šāda pieprasījuma gadījumā visas juridiskā procesa darbības nekavējoties jāizbeidz vai jāpārtrauc (B-VG 57. panta 3. punkts).</p> <p>Visos šajos gadījumos Nacionālās padomes piekrišana tiek uzskatīta par sniegtu, ja astoņu nedēļu laikā tā nav pieņēmusi lēmumu par attiecīgās</p>	<p>vēlēšanu nolikums – NRWO 41. panta 1. punkts).</p>		
--	--	---	---	---	--	--

			iestādes, kas ir kompetenta ierosināt tiesas lietu, pieprasījumu (B-VG 57. panta 4. punkts).			
2	Beļģija 	<p>Jā, to paredz Beļģijas Konstitūcijas 59. pants; - Pārstāvju palātas kārtības rullis 160. pants.</p> <p>Konstitūcijas 59. pantā ir noteikti personīgie, materiālie un citi īpašie apstākļi, kuros parlamenta deputātiem ir tiesības izmantot tiem piešķirto imunitāti pret kriminālvajāšanu.</p> <p>Sīkāka informācija par Beļģijas parlamenta deputātiem piešķirto imunitāti ir pieejama Pārstāvju palātas Juridiskā biroja bukletā, kas veltīts šim tematam: http://www.dekamer.be/kvv-cr/pdf_sections/jurid/violE.pdf.</p>	<p>Jā. Gadījumos, kad: - izdarīts smags likumpārkāpums (Konstitūcijas 59.1. pants); - kriminālprocess uzsākts sesiju starplaikā (Konstitūcijas 59.1. pants). Taču parlamentam ir tiesības iekļaut sēdes darba kārtībā un izlemt jautājumu par kriminālprocesa apturēšanu (Konstitūcijas 59.5. un 59.6. pants).</p> <p>Turklāt Beļģijas parlamenta deputātiem piešķirtā imunitāte ir aprobežota ar tiesībām netikt izsauktiem vai aicinātiem liecināt tiesā, kā arī netikt apcietinātiem (Konstitūcijas 59.1. pants). Citiem vārdiem sakot, prokuratūrai un policijai nav aizliegts, ievērojot Konstitūcijas 59.2., 59.3. un 59.4. pantā noteiktās procesuālās prasības, izmeklēt iespējamu parlamenta deputāta kriminālnoziedzumu. Tas gan neattiecas uz gadījumiem, kad parlaments nolemj Konstitūcijas 59.5. un 59.6. pantā noteiktajā kārtībā apturēt kriminālprocesu.</p>	Jā.	Nē.	Ņemot vērā atbildi uz 4. jautājumu, šis jautājums nav aktuāls.

3	<p>Čehija</p> 	<p>Čehijas Republikas Konstitūcijas 27. pants ar tajā izdarītajiem grozījumiem paredz, ka Čehijas Republikas parlamenta deputātiem tiek piešķirta imunitāte pret kriminālvajāšanu:</p> <p>„1. Deputātu vai senatoru balsojums attiecīgi Deputātu palātā vai Senātā vai to izveidotajās komisijās, grupās un citās struktūrvienībās nav uzskatāms par pamatu vērsties pret viņiem ar juridiskiem līdzekļiem.</p> <p>2. Deputātu vai senatoru izteikumi (vai to saturs) attiecīgi Deputātu palātā vai Senātā vai to izveidotajās komisijās, grupās un citās struktūrvienībās nav uzskatāmi par pamatu kriminālvajāšanas uzsākšanai.</p> <p>Disciplinārlietas pret deputātiem un senatoriem var ierosināt tikai ar attiecīgās palātas lēmumu.</p> <p>4. Deputāti vai senatori tiek izdoti kriminālvajāšanai tikai ar attiecīgās palātas lēmumu. Ja attiecīgā palāta nolemj savu locekli neizdot,</p>	<p>Procesuālā imunitāte ir noteikta ar Čehijas Republikas Konstitūcijas 27.4. pantu. Kriminālvajāšanu pret parlamenta deputātu var uzsākt tikai ar attiecīgās palātas lēmumu par deputāta izdošanu. Ja attiecīgā palāta nolemj savu locekli neizdot, kriminālvajāšana tiek atlikta līdz viņa pilnvaru termiņa beigām.</p>	<p>Jā.</p>	<p>Nē, normatīvie akti neparedz iespēju uz laiku apturēt mandāta darbību vai uz laiku nolikt mandātu. Čehijas Republikas Konstitūcijas 25. pants noteic, ka deputāts vai senators zaudē savu mandātu šādos gadījumos:</p> <p>„a) deputāts vai senators atsakās dot zvērestu vai to dod ar atrunām;</p> <p>b) beidzas attiecīgā sasaukuma darbības termiņš;</p> <p>c) deputāts vai senators atkāpjas no šā amata;</p> <p>d) deputāts vai senators zaudē tiesības pildīt tautas priekštāvja pienākumus;</p> <p>e) deputāti zaudē mandātu, ja tiek atlaista Deputātu palāta;</p> <p>f) deputāts vai senators pārkāpj 22. pantā noteiktos amatu savienošanas ierobežojumus.”</p> <p>Līdzīgus principus paredz arī likuma Nr. 90/1995 „Deputātu palātas kārtības rullis” (pilnais teksts) 6. pants ar tajā izdarītajiem grozījumiem un likuma Nr. 107/1999 „Senāta nolikums” (pilnais teksts)</p>	<p>Parlamenta deputātu atalgojuma apmēru un izmaksas kārtību nosaka likums Nr. 236/1995 „Valsts pārvaldes darbinieku, atsevišķu valsts amatpersonu, tiesnešu algu un piemaksu aprēķināšanas un izmaksas kārtība” (pilnais teksts) ar tajā izdarītajiem grozījumiem. Likuma Nr. 236/1995 38.3. pants noteic, ka apcietinātiem parlamenta deputātiem, kā arī parlamenta deputātiem, kuriem piemērots drošības līdzeklis (<i>zabezpečovací detence</i>) vai noteikta piespiedu ārstēšanās (<i>ústavní ochranné léčení</i>), nav tiesību saņemt atalgojumu, izdevumu kompensāciju vai citādu, nemateriālu palīdzību.</p>
---	---	---	---	------------	--	--

		kriminālvajāšana tiek atlikta līdz viņa pilnvaru termiņa beigām.”			6. pants ar tajā izdarītajiem grozījumiem.	
4	Dānija 	<p>Jā, saskaņā ar Dānijas konstitūcijas 57. pantu: 57. pants</p> <p>Nevienu Folketinga deputātu nevar pakļaut nekāda veida kriminālvajāšanai vai apcietināšanai bez Folketinga piekrišanas, izņemot gadījumu, ja tas ir pieņemts nozieguma vietā. Ārpus Folketinga jebkuru deputātu var saukt pie atbildības par izteikumiem Folketingā tikai ar Folketinga piekrišanu.</p>	<p>Nē, parlamenta deputātu nevar vienkārši saukt pie tiesas krimināllietā vai apcietināt. Vispirms jāsaņem parlamenta piekrišana kriminālvajāšanas uzsākšanai pret attiecīgo parlamenta deputātu.</p>	<p>Jā. Kamēr nav piespriests sods, šāda persona turpina būt parlamenta deputāts. Ja parlamenta deputāts tiek notiesāts, parlaments lemj par to, vai šis deputāts var turpināt darbu parlamentā. Saskaņā ar konstitūcijas 33. pantu: § 33</p> <p>Pats Folketings nosaka ikviena parlamenta deputāta ievēlēšanas likumību un lemj par to, vai šāds parlamenta deputāts ir zaudējis tiesības uz to.</p>	<p>Deputāts var saskaņā ar parlamenta reglamentu prasīt attaisnotu atvaļinājumu “citu iemeslu dēļ”.</p> <p>Skatīt Reglamentu: § 41 (1) Pēc deputāta pieprasījuma Dānijas parlaments var piešķirt viņam attaisnotu atvaļinājumu un aicināt šī deputāta aizvietotāju uz laiku ieņemt vakanto vietu Dānijas parlamentā.</p> <p>(2) Pēc spīķera rekomendācijas Dānijas parlaments pieņem lēmumu par to bez iepriekšējas apspriešanas.</p> <p>(3) Attaisnotu atvaļinājumu var piešķirt, ja deputāts informē spīķeri, ka a) nespēs piedalīties Dānijas parlamenta sēdēs ne mazāk kā septiņas dienas slimības dēļ, smagi slima bērna vai tuvu radnieku kopšanai, kuri vēlas nomirt savās mājās, pagaidu prombūtni sakarā ar komandējumu ārvalstīs, Farēru Salās vai</p>	<p>Deputātu nevar atstādināt. Viņš vai nu ir, vai nav deputāts. Ja viņš ir deputāts, viņš saņem atalgojumu.</p>

					<p>Grenlandē, b) būdams arī Farēru salu Lāgtinga vai Grenlandes Landstinga deputāts, viņš nespēs apmeklēt Dānijas parlamenta vai attiecīgo komiteju sēdes ne mazāk kā septiņas dienas sakarā ar piedalīšanos attiecīgi Lāgtinga vai Landstinga sēdēs, c) viņš nespēs apmeklēt Dānijas parlamenta sēdes ne mazāk kā septiņas dienas citu iemeslu dēļ, kas nav minēti iepriekš a) un b) punktā, d) būdams arī ministrs, viņš nespēs apmeklēt Dānijas parlamenta vai attiecīgo komiteju sēdes ne mazāk kā septiņas dienas sakarā ar pagaidu prombūtni komandējumā ārvalstīs vai līdzīgā komandējumā Farēru Salās vai Grenlandē.</p>	
5	<p>Francija</p> 	<p>Francijas likumdošanā attiecībā uz parlamenta locekļiem diferencēti divi jēdzieni: <u>- Atbrīvošana no atbildības (L'irresponsabilité)</u>, kas nepieļauj nekādu parlamenta deputātu vajāšanu par rīcību, kas saistīta ar viņu mandāta īstenošanu. Tā nodibināta</p>	<p>Kopš 1995. gada 4. augusta konstitucionālās reformas neaizskaramības režīms vairs neaizsargā deputātu pret kriminālvajāšanas uzsākšanu (izmeklēšanu). Taču deputātu var apcietināt vai kā citādi viņam atņemt vai ierobežot viņa brīvību (drošības līdzekļa</p>	<p>Kriminālprocesa likuma ievaddaļā precizēts, ka: «Ikviens persona, kas tiek turēta aizdomās vai pret ko vērsta kriminālvajāšana, tiek uzskatīta par nevainīgu kamēr viņas vaina nav pierādīta. Kaitējums, neievērojot tās nevainības prezumpciju, ir</p>	<p>Ikviens deputāts ir ievēlēts ar « vietnieku ». Šī persona var viņu aizvietot tikai vienā no diviem konstitūcijas 25. pantā aprakstītajiem hipotētiskajiem gadījumiem : - <u>deputāts iecelts par ministru</u>. Šajā gadījumā viņu automātiski aizvieto viņa</p>	<p>Nacionālās asamblejas reglamentā paredzētas finansiālas sankcijas divos hipotētiskos gadījumos : - <u>deputāta bieži un neattaisnoti kavējumi</u>. Nepiedalīšanās noteiktās struktūrās (tādās, kā pastāvīgā komisija, kuras loceklis viņš ir) izraisa viņa</p>

	<p>Konstitūcijā, kuras 26. panta pirmajā rindkopā noteikts, ka <i>«neviens parlamenta loceklis nevar tikt vajāts, pie viņa nedrīkst izdarīt kratīšanu, viņš nedrīkst tikt apcietināts, aizturēts vai notiesāts saistībā ar viņa paustajiem uzskatiem vai balsojumiem, pildot savus pienākumus»</i>.</p> <p>Atbrīvošana no atbildības attiecas uz visām darbībām, kas saistītas ar parlamenta locekļa pienākumu pildīšanu: iesaistīšanos diskusijās un balsojumiem, likumdošanas iniciatīvām, grozījumiem, ziņojumiem vai viedokļiem, jautājumiem, rīcību, kas veikta, pildot parlamenta instanču uzticētu uzdevumu. Tā aizsargā parlamenta deputātus pret jebkādu tiesvedībai procesiem gan kriminālprocesa, gan civilprocesa ietvaros, kam par motīvu kalpo darbības, kuras, ja tās būtu veiktas bez parlamenta locekļa pilnvarām, būtu krimināli sodāmas vai par kurām to izdarītājam iestātos civilatbildība (piemēram, apmelojums vai goda aizskārums).</p> <p>- <u>Neaizskaramība (L'inviolabilité)</u> tendēta uz to, lai novērstu situāciju, kad</p>	<p>piemērošana) tikai ar «Biroja» atļauju (birojs ir asamblejas institūcija, kam uzdots pieņemt vissvarīgākos lēmumus. Tā sastāvā ir 22 locekļi, starp tiem Nacionālās asamblejas prezidents, seši viceprezidenti, trīs deputāti «kvestori», kas atbildīgi par asamblejas administratīvajām lietām, un 12 deputāti «sekretāri», kuri tiek ievēlēti proporcionāli pārstāvēniecībai). Šāda Biroja piekrišana nav nepieciešama, ja persona pieķerta nozieguma vai pārkāpuma izdarīšanas vietā vai noteikti tiks notiesāta. Pretēji atbrīvošanai no atbildības, kuras spēkā esamība nav ierobežota laikā, neaizskaramības spēkā esamību ierobežo mandāta derīgums.</p> <p>Lūgumus atļaut apcietināt vai atņemt vai ierobežot brīvību attiecībā uz deputātu sastāda kompetentās apelācijas instances tiesas ģenerālprokurors², Nacionālās asamblejas prezidentam tos nodod Valsts zīmoga glabātājs, tos izmeklē Biroja delegācija, pēc tam pārbauda Birojs. Lūgums nekur netiek publicēts un tā pārbaude norisinās visstingrākās konfidencialitātes apstākļos. Oficiālajā laikrakstā «Journal officiel» tiek publicēts tikai</p>	<p>nepieļaujams, labojams un sodāms likumā paredzētajā kārtībā».</p> <p>Sekojoši, ja tiesnesis attiecībā uz deputātu nav pieņēmis lēmumu (tādu, kā piemēram, par pagaidu apcietināšanu vai pienākumu palikt savā mājvietā «mājas aresta» izpratnē), viņš var turpināt īstenot savu parlamenta locekļa mandātu. Piebildsim, ka notiesāts deputāts var turpināt piedalīties sēdēs, ja viņa notiesāšana neietver momentus, kas saistīti ar viņa tiesībām būt ievēlētam (konkrēti - ļoti smags ceļu satiksmes noteikumu pārkāpums var tikt izdarīts, uz brīdi zaudējot uzmanību, nevis apzināti apejot likumu).</p> <p>Ja tiesnesis pasludinājis spriedumu, ar ko tiek atņemtas tiesības būt ievēlētam, vēlēšanu likuma LO136. pantā precizēts, ka: «zaudēs visas kā Nacionālās asamblejas loceklim pienākošās tiesības tas, kura neievēlējamība atklāsies pēc rezultātu paziņošanas un saglabāsies pēc lēmuma pārsūdzēšanai paredzētā termiņa izbeigšanās, vai tas, kurš sava mandāta spēkā esamības laikā nokļūs</p>	<p>vietnieks un viņš automātiski atgūst savu deputāta krēslu, pārtraucot darboties ministra amatā ;</p> <p>- <u>deputāta krēsls ir brīvs</u> (pēc deputāta nāves vai demisijas, vai «tiesību zaudējuma», ko konstatējusi Konstitucionālā padome gadījumā, kad pasludināts notiesājošs spriedums, kurā ietverts lēmums par neievēlējamību). Aprakstot šo hipotētisko gadījumu, 25. pantā norādīts, ka vietnieki nodrošina <i>«gadījumā, ja krēsls ir vakants, deputātu vai senatoru aizvietošanu līdz tās asamblejas, kurai viņi pieder, sastāva pilnīgai vai daļējai atjaunināšanai»</i>.</p> <p>Bez tam deputāta, pret kuru vērsta kriminālvajāšana, demisija uz laiku nav paredzēta.</p>	<p>atalgojuma samazināšanu. Tas precizēts Nacionālās asamblejas reglamenta 42. pantā, un proti, ka : <i>«Vairāk nekā divi kavējumi mēnesī, izņemot gadījumus, kad komisiju sanāksmes tiek noturētas asamblejas sēžu laikā vai ja deputāts šajā brīdī piedalās citas pastāvīgās komisijas darbā, ikviens komisijas locekļa kavējums parastā sēdē, izņemot rītus, kas paredzēti komisiju darbam saskaņā ar 50. panta 3. rindkopu, ir pamats, lai ieturētu 25% no ikmēneša summas, kas tiek maksāta kā amata atlīdzība «indemnité de fonction»³.</i></p> <p>- <u>deputāts ar savu uzvedību traucējis atklātas sēdes gaitu sēžu zālē⁵</u>. Reglamenta 73. pantā paredzēti vairāki hipotētiski gadījumi : <i>«Saukšanas pie kārtības, kas ierakstīta sēdes protokolā, piešķir tiesības uz mēnesi atņemt ceturtdaļu no deputātam piešķirtā parlamenta locekļa atalgojuma (indemnité parlementaire⁴). Vienkāršs disciplinārsods piešķir tiesības uz mēnesi atņemt pusi no deputātam piešķirtā parlamenta locekļa atalgojuma (indemnité parlementaire⁴).</i></p>
--	---	--	--	--	--

	<p>parlamenta locekļa mandāta īstenošanu kavē noteiktas kriminālprocesuālās darbības, izmeklējot nodarījumus, ko izdarījuši deputāti, rīkodamies kā vienkārši pilsoņi. Tā reglamentē apstākļus, kādos kriminālprocess tiek ierosināts attiecībā uz darbībām, kas neietilpst viņu pienākumos.</p> <p>Neaizskaramība ir piesaistīta tikai un vienīgi parlamenta locekļa personai. Tā spēkā tikai krimināllietās¹ (taču nav spēkā attiecībā uz «nodarījumiem», kas saistīti ar mazāk svarīgiem pārkāpumiem, kā piem., automašīnas vadīšana bez drošības jostas).</p> <p>¹matière criminelle et correctionnelle, Francijas likumdošanā vārdiski ir saglabājies jēdziens «labošanas darbu» lieta, tiesa u.c., taču praksē tā ir krimināllieta, kas piekritīga <i>tribunal corrective</i> (1. instances tiesai), ja nodarījums klasificējams kā noziedzīgais nodarījums, par ko paredzētais maksimālais sodamērs ir 10 gadu cietumsods vai naudas sods vismaz 3750 eiro apjomā.</p>	<p>Biroja lēmums. Biroja vienīgā loma ir paust savu viedokli par lūguma būtības nopietnumu, lojalitāti un patiesumu. Pēc 1995. gada konstitucionālās reformas pieņemto lēmumu rezultātā Birojam piešķirtās izvērtēšanas tiesības to pilnvaro ne tikai pieņemt vai noraidīt iesniegumu kopumā, bet gan nepieciešamības gadījumā no tā paturēt tikai noteiktus elementus. Saskaņā ar Konstitūcijas 26. panta trešo rindkopu pasākumi, kas vērsti uz brīvības atņemšanu vai ierobežošanu, kā arī visi citi pasākumi, kas raksturīgi kriminālvajāšanai, attiecībā uz deputātu var tikt pārtraukti ar Nacionālās asamblejas lēmumu.</p> <p>Tādēļ ar lūgumiem par kriminālvajāšanas un pasākumu, kas vērsti uz brīvības atņemšanu vai ierobežošanu vai apcietināšanu, pārtraukšanu pie asamblejas prezidenta vēršas viens vai vairāki deputāti, tie tiek attiecīgi novirzīti, pēc tam nosūtīti komisijai, kas izveidota saskaņā ar Reglamenta 80. pantu, kurai jāuzklausa attiecīgais deputāts vai viņa kolēģis, kam viņš uzdevis sevi pārstāvēt, un jāsniedz paskaidrojumi. Pēc</p>	<p>neievēljamības situācijā, kas paredzēta šajā likumā. Tiesību zaudēšanu konstatē Konstitucionālā padome, pamatojoties uz Asamblejas biroja vai valsts zīmoga glabātāja, vai tieslietu ministra iesniegumu vai gadījumā, ja notiesāšana notikusi pēc vēlēšanām, pamatojoties arī uz tās prokuratūras iesniegumu, kura darbojas notiesājošo spriedumu pasludinājušajā tiesās».</p>		<p><i>Disciplinārsods ar izslēgšanu uz laiku piešķirt tiesības uz trīs mēnešiem atņemt pusi no deputātam piešķirtā parlamenta locekļa atalgojuma (indemnité parlementaire⁴).</i></p> <p>Hipotētiskajā gadījumā, kurā aprakstīta «atstādināšana no parlamenta locekļa pienākumu pildīšanas» (konkrēti - deputāts atrodas pagaidu apcietinājumā, gaidot spriedumu, vai viņam noteikts mājas arests), deputāts šķiet var turpināt saņemt savu atalgojumu pilnībā, ja pastāv sekojošie divi iemesli:</p> <ul style="list-style-type: none"> - viņš vēl nav notiesāts, tātad vēl neatrodas iespējamās «tiesību zaudēšanas» situācijā, un tātad viņš bauda augstāk norādīto nevainības prezumpciju ; - viņš atrodas situācijā, kad «<i>nepārvarami šķēršļi</i>» viņam liedz personīgi piedalīties Nacionālās asamblejas darbā (Nacionālās asamblejas reglamenta 42. pants). <p>³ - ar to tiek apzīmētas gan piemaksas (piem., par mājokli), gan neizbēgamie izdevumi, kas saistīti ar tiešo pienākumu izpildi</p> <p>⁴ - atalgojums, kas tiek maksāts parlamenta</p>
--	---	--	--	--	---

			<p>paskaidrojumu saņemšanas lūguma apspriešana tiek iekļauta asamblejas darba kārtībā. Pārbaude sēdē ir debašu priekšmets, kas laikā ierobežotas ar termiņu, ko asambleja sev noteikusi. Asamblejas lēmums obligāts administratīvajām un tiesībsargājošajām iestādēm. Tā rezultātā visā sasaukuma laikā pilnībā tiek pārtraukta tiesvedības procedūra vai atcelts noteiktais drošības līdzeklis un atbrīvots aizturētais deputāts, vai tiek veikts tikai viens vai otrs no norādītajiem pasākumiem.</p> <p>² - Francijā prokurori tāpat kā tiesneši ir piesaistīti konkrētām tiesām, ģenerālprokurori darbojas apelācijas un kasācijas instances tiesās. Prokuratūra ir tiesas daļa.</p>			<p>locekļiem un ir paredzēts, lai garantētu viņu neatkarību un nodrošinātu vienlīdzību, pildot šo amatu.</p> <p>⁵ - sēžu zāle tiek saukta «pusloks» (hémicycle), apzīmējums cēlies no tās formas.</p>
--	--	--	---	--	--	--

6	<p>Griekija</p> 	<p>Saskaņā ar Grieķijas konstitūciju (61. panta 1.,2. punkts un 62. pants): Parlamenta deputātu nevar pakļaut kriminālvajāšanai vai jebkādā veidā noplatināt par parlamenta pienākumu pildīšanas ietvaros izteiktu viedokli vai balsojumu. Parlamenta deputātu var pakļaut kriminālvajāšanai tikai par neslavas celšanu saskaņā ar likumu pēc tam, kad saņemta parlamenta atļauja. Parlamenta pilnvaru laikā parlamenta deputātus nevar pakļaut kriminālvajāšanai, arestēt, apcietināt vai citādi aizturēt bez parlamenta iepriekšējas piekrišanas. Tāpat atlaista parlamenta deputātu nevar pakļaut kriminālvajāšanai par</p>	Jā, var.	Nē, Grieķijas tiesiskā struktūra neparedz parlamenta deputātiem šādu iespēju (uz laiku apturēt/nolikt deputāta mandātu, ja pret viņiem ir uzsākts kriminālprocess).	<p>Saskaņā ar Grieķijas parlamenta reglamentu (76. pants): Parlamenta deputātiem ir pienākums piedalīties visās plēnuma sēdēs un pastāvīgo komisiju, kuru locekļi tie, ir, sēdēs visā sēdes garumā. Katrā sēdē tiek iesniegts saraksts ar vārdiem, pie kuriem ir jāparakstās. Prombūtnes</p>
----------	--	--	----------	---	--

		<p>politiskiem noziegumiem laikā starp parlamenta atlaišanu un jauna parlamenta deputātu vēlēšanu izsludināšanu.</p>			<p>iemeslus, kā arī to apstiprināšanas veidus nosaka ar parlamenta spīķera lēmumu un ar parlamenta priekšsēdētāju konferences saskaņotu atzinumu. Atvaļinājums ir nepieciešams, ja parlamenta deputāts nepiedalās vairāk nekā piecās sēdēs mēnesī, vai tad, ja plēnuma un pastāvīgās komisijas sēdes laikā viņš atrodas komandējumā ārvalstīs. Parlamenta deputāta prombūtne no vairāk nekā 5 plēnuma, pastāvīgās komisijas un komiteju sēdēm bez atļaujas tiek uzskatīta par nepamatotu, un rezultātā no atalgojuma par katru kavēto sēdi tiek atvilkti 1/30 daļa mēneša atalgojuma. Parlamenta deputāts var sniegt parlamenta spīķerim paskaidrojumus par savu prombūtni. Ja tas netiek izdarīts vai tad, ja paskaidrojumi nav apmierinoši, spīķeris dod rīkojumu samazināt parlamenta deputāta atalgojumu, kā norādīts iepriekšējā punktā.</p>
--	--	--	--	--	---

7	Horvātija 	<p>Jā. Horvātijas Republikas Konstitūcijas 76.3. pants noteic, ka kriminālvajāšana pret parlamenta deputātu vai parlamenta deputāta aizturēšana nevar notikt bez Horvātijas parlamenta lēmuma par attiecīgā deputāta izdošanu kriminālvajāšanai.</p>	<p>Nē. Horvātijas Republikas parlamenta nolikums paredz, ka gadījumos, kad ar parlamenta vai Mandātu un ētikas komisijas lēmumu deputāts tiek izdots aizturēšanai uz pirmstiesas izmeklēšanas laiku vai apsūdzības izvirzīšanai pret viņu, pirmstiesas apcietinājuma prasība un pret deputātu vērstais kriminālprocess ir attiecināms tikai uz viņam inkriminēto parlamenta izdošanas lēmuma pamatā esošo noziedzīgo nodarījumu.</p>	<p>Kriminālprocess, kas uzsākts pret konkrētu parlamenta deputātu, nekādi neietekmē nedz šā deputāta, nedz pārējo attiecīgā sasaukuma deputātu tiesības vai pienākumus.</p>	<p>Horvātijas Republikas parlamenta vēlēšanu likuma 10. pants noteic, ka parlamenta deputātiem ir tiesības atteikties no deputāta pienākumu pildīšanas un pieņemt neatgriezenisku lēmumu par deputāta mandāta nolikšanu. Tomēr deputātiem ir tiesības vienu reizi attiecīgā sasaukuma darbības laikā nolikt mandātu uz konkrētu laika posmu. Deputāta mandāts var tikt nolikts uz laiku, kas nav īsāks par sešiem mēnešiem. Horvātijas Republikas parlamenta vēlēšanu likuma 14. pants noteic, ka uz laiku savu mandātu nolikušā deputāta pilnvaras tiek atjaunotas nedēļu pēc tam, kad viņš lūgumu atjaunot mandātu iesniedzis parlamenta priekšsēdētājam.</p>	<p>Horvātijas Republikas parlamenta deputāta pilnvaras beidzas, ja viņš iesniedz lūgumu par atbrīvošanu no deputāta pienākumu pildīšanas. Līdz ar to viņš zaudē iespēju saņemt likumā deputātam paredzēto atalgojumu un izmantot citas likumīgās deputāta tiesības. Horvātijas Republikas parlamenta kārtības ruļļa 10.2., 21. un 12.2. pants noteic, ka laikā, kad deputāts ir atstādināts no savu pienākumu pildīšanas, viņam ir apturētas arī visas deputāta tiesības un pienākumi.</p>
---	---	--	--	---	---	--

<p>8</p>	<p>Igaunija</p> 	<p>Igaunijas Republikā parlamentārā imunitāte ir noteikta Konstitūcijā:</p> <p>§ 76. Riigikogu deputātiem ir procesuālā imunitāte. Apsūdzību noziegumā pret deputātu var izvirzīt tikai pēc Tieslietu padomnieka priekšlikuma un ar Riigikogu deputātu vairākuma piekrišanu.</p> <p>Pamatojoties uz augšminēto Konstitūcijas noteikumu, Riigikogu ir pieņēmis <i>Likumu par Riigikogu deputātu statusu</i>, kura 5. nodaļā norādīti šādi noteikumi attiecībā uz parlamenta deputātu imunitāti.</p> <p><i>5 nodaļa. AR RIIGIKOGU AMATA PILDĪŠANU SAISTĪTĀS GARANTIJAS UN RIIGIKOGU DEPUTĀTU TIESĪBAS UN PIENĀKUMI</i></p> <p>§ 17. Brīvs mandāts</p> <p>(1) <i>Riigikogu deputāti ir neatkarīgi. Viņi pilda tautas pārstāvju pienākumus saskaņā ar Konstitūciju, Riigikogu likumiem atbilstoši sabiedrības interesēm un savai sirdsapziņai.</i></p> <p>(2) <i>Nevienu Riigikogu deputātu nevar piespiest atkāpties no amata Riigikogu.</i></p> <p>§ 18. Imunitāte</p>	<p>Atbilde ir: jā un nē.</p> <p>Parlamentārās imunitātes atcelšanas procesu var nosacīti sadalīt divos posmos:</p> <p>1. posms – “daļēja imunitātes atcelšana” – tiek piemērots parlamenta deputātam, ja nepieciešams veikt vairākas procesuālas darbības nolūkā iegūt pierādījumus kriminālprocesā; šādu darbību skaitā var būt aizturēšana, fiziska pārbaude un novērošana. Šo posmu var izlaist.</p> <p>2. posms – “pilnīga imunitātes atcelšana” – uz iegūto pierādījumu pamata Tieslietu padomnieks lūdz parlamenta plenāro asambleju atļaut sagatavot apsūdzību pret parlamenta deputātu. Kad saņemta piekrišana, kriminālprocess pret parlamenta deputātu turpinās Kriminālprocesa kodeksā noteiktajā kārtībā.¹</p> <p>1. posma laikā daļējai imunitātes atcelšanai (t.i., dažādu procesuālo darbību veikšanai pirms parlamenta plenārās asamblejas piekrišanas saņemšanas atļaut sagatavot apsūdzību) ir jāsaņem šādu institūciju piekrišana:</p>	<p>Šo jautājumu regulē Kriminālprocesa kodeksa (KPK) 382.⁹(2) apakšpunkts, saskaņā ar ko Riigikogu lēmums par piekrišanu apsūdzības sagatavošanai pret parlamenta deputātu neaptur deputāta mandātu. Tas pats attiecas uz parlamenta deputātu, pret kuru ir uzsākts vai turpinās kriminālprocess.</p> <p>Tomēr pastāv trīs izņēmumi:</p> <p>1) Ja ir pieprasīta piekrišana attiecībā uz Riigikogu konstitucionālās komisijas locekli, šāds loceklis nevar piedalīties šī jautājuma apspriešanā konstitucionālās padomes sēdē un nevar balsot (KPK 382.³(3) apakšpunkts);</p> <p>2) Ja Tieslietu padomnieks pieprasa Riigikogu piekrišanu apsūdzības sagatavošanai pret parlamenta deputātu, šāds deputāts nepiedalās balsošanā par attiecīgo dienas kārtības jautājumu (KPK 382.⁸(5) apakšpunkts);</p> <p>3) Ja Tieslietu padomnieks pieprasa Riigikogu piekrišanu apsūdzības sagatavošanai pret Riigikogu priekšsēdētāju vai priekšsēdētāja vietnieku, šāda amatpersona nevar vadīt Riigikogu sēdi laikā, kad tiek apspriests šis dienas kārtības jautājums (KPK 382.⁸(3) apakšpunkts).</p>	<p>Saskaņā ar vispārējo kārtību, uz Likuma par Riigikogu deputātu statusu 9.(1) panta pamata parlamenta deputāts var atkāpties no Riigikogu pēc vienošanās. To nevar darīt tikai šādos gadījumos:</p> <p>1) ja deputāta mandāts ir apturēts sakarā ar ievēlēšanu par valsts valdības locekli, vai uz valsts prezidenta amata pienākumu pildīšanas laiku;</p> <p>2) ja mandāts ir apturēts sakarā ar bērna kopšanas atvaļinājumu līdz triju gadu vecuma sasniegšanai vai uz pārejošas darba nespējas laiku.</p> <p>Tas nozīmē, ka parlamenta deputāts var atkāpties no amata pēc vienošanās gan kriminālprocesa pirmstiesas izmeklēšanas posmā, gan tiesas izmeklēšanas posmā. Šādos gadījumos atkāpšanās ir galīga. Igaunijas likumā nav paredzēti citi veidi deputāta mandāta nolikšanai saistībā ar kriminālprocesu pret viņu.</p>	<p>Tā kā parlamenta deputātu, kurš neatrodas apcietinājumā, nevar atcelt no amata sakarā ar kriminālprocesu pret viņu, likums neparedz arī iespēju samazināt viņa atalgojumu. Tā tas ir arī gadījumā, kad Riigikogu plenārā asambleja jau ir devusi piekrišanu apsūdzības sagatavošanai pret parlamenta deputātu.</p> <p>Ja parlamenta deputāts, pret kuru uzsākts kriminālprocess, ir arestēts ar Riigikogu konstitucionālās komisijas atļauju (šāda atļauja nav nepieciešama, ja parlamenta deputāts ir izdarījis pirmās pakāpes kriminālnoziegumu), tiek piemērots Likuma par Riigikogu deputātu statusu 10. pants. Saskaņā ar šo pantu Augstākā tiesa pēc Riigikogu valdes pieprasījuma var izbeigt parlamenta deputāta mandātu pirms termiņa beigām, ja parlamenta deputāts ilgstoši nespēj pildīt savus pienākumus. Līdz šāda lēmuma pieņemšanai arestētajam deputātam jāsaņem atalgojums pilnā apjomā.</p>
----------	--	---	--	--	--	---

	<p>(1) Riiigikogu deputāti ir atbrīvoti no tiesiskas atbildības par balsojumiem vai politiskiem izteikumiem Riiigikogu vai jebkādās tā institūcijās.</p> <p>(2) Riiigikogu deputāti ir neaizskarami. Nevienu Riiigikogu deputātu nedrīkst traucēt tā pienākumu pildīšanā.</p> <p>(3) Riiigikogu deputāti nevar atsaukties uz savu imunitāti sakarā ar tādām darbībām, kas nav saistītas ar brīva mandāta izmantošanu, vai izvairīties no tiesiskas atbildības.</p> <p>(4) Riiigikogu deputāti nevar atteikties no savas imunitātes. Iesniedzot Tallinas Apelācijas tiesas prezidentam, Konstitucionālo lietu komitejai vai Tieslietu padomniekam attiecīgu piekrišanas deklarāciju tādā formātā, ko var atveidot rakstiskā veidā, viņi var piekrist atsevišķu procesuālu darbību izpildei, kas paredzētas Kriminālprocesa kodeksa 382.² panta 1., 3. un 4. apakšpunktā un uz kurām attiecas imunitāte.</p> <p>(5) Riiigikogu deputātam nevar uzdot piedalīties administratīvos vai civiltiesas procesos vai</p>	<p>1) Tallinas apgabaltiesas administratīvās kolēģijas priekšsēdētāja piekrišana – lai piemērotu drošības līdzekļus (izņemot arestu), pārmeklēšanu, fizisku pārbaudi, mantas konfiskāciju un uzraudzību. Šādu piekrišanu pieprasa Ģenerālprokurors;</p> <p>2) <u>Parlamenta konstitucionālās komisijas piekrišana</u> – aizdomās turamā parlamenta deputāta aizturēšanai, piespiedu nosūtīšanai uz medicīnisku iestādi pārbaudes veikšanai vai apcietinājuma, piespiedu pieteikšanās vai aresta kā drošības līdzekļu piemērošanai. Arī šādu piekrišanu pieprasa Ģenerālprokurors;</p> <p>3) <u>Tieslietu padomnieka piekrišana</u> – parlamenta telpu pārmeklēšanai un tajās atrastu fizisku pierādījumu, dokumentu un saziņas līdzekļu izņemšanai, un parlamenta serveros reģistrētas ar darbu saistīts parlamenta deputāta korespondences nodošanai. Arī šādu piekrišanu pieprasa Ģenerālprokurors. Šāda piekrišana nav nepieciešama, ja parlamenta deputāts ir pieķerts pirmās pakāpes nozieguma izdarīšanā.</p>			<p>Līdzšinējā praksē nav bijis gadījumu, kad arests kā drošības līdzeklis piemērots parlamenta deputātam. Tādēļ šī juridiskās konstrukcija ir teorētiska.</p>
--	--	---	--	--	---

	<p><i>likumpārkāpumu procesos, vai piespiest ierasties jebkurā šādā procesā, ja tas traucē viņa pienākumu pildīšanu, izņemot gadījumu, ja Rīgikogu deputāts ir sniedzis piekrišanu tādā formātā, ko var atveidot rakstiskā veidā.</i></p> <p><i>(6) Uz apsūdzības sagatavošanu par Rīgikogu deputātu un jebkādu procesuālu darbību veikšanu attiecībā uz Rīgikogu deputātu attiecas Kriminālprocesa kodeksa 14.¹ sadaļas noteikumi. [RT I, 22.12.2014, 9 – stājies spēkā 01.01.2015.]</i></p> <p>§ 18¹. Noilgums</p> <p><i>(1) Ja Rīgikogu deputāts tiek turēts aizdomās par nozieguma izdarīšanu, šī nozieguma noilguma periods tiek apturēts.</i></p> <p><i>(2) Noilguma periods atsākas, kad Rīgikogu piekrīt apsūdzības sagatavošanai pret Rīgikogu deputātu, vai tad, kad izbeidzas šī deputāta mandāts.</i></p> <p><i>[RT I, 22.12.2014, 9 – stājies spēkā 01.01.2015.]</i></p> <p>§ 18². Īpaši noteikumi par Rīgikogu deputātu imunitāti attiecībā uz likumpārkāpumu tiesvedību</p> <p><i>(1) Gadījumā, ja Rīgikogu</i></p>	<p>2. posma laikā (pilnīga imunitātes atcelšana) Tieslietu padomnieks pēc Ģenerālprokurora pieprasījuma lūdz parlamenta plenārajai asamblejai atļauju sagatavot apsūdzību pret parlamenta deputātu. To var darīt tikai pēc tam, kad saņemta parlamenta vairākuma piekrišana.</p>			
--	---	--	--	--	--

	<p>deputāts izdara likumpārkāpumu, pret viņu var piemērot tiešus piespiedu līdzekļus tādā mērā, kādā tas ir neizbēgami nepieciešams pārkāpuma fakta konstatēšanai.</p> <p>(2) Jebkāda Rīgikogu deputātam piespriesta brīvības atņemšanas soda izciešana notiek laikā, kad tas netraucē viņa dalībai Rīgikogu darbā.</p> <p>[RT I, 22.12.2014, 9 – stājies spēkā 01.01.2015.]</p> <p>§ 18³. Īpaši noteikumi par Rīgikogu deputātu imunitāti attiecībā uz Tiesību aizsardzības likumā noteiktu, īpašu valsts uzraudzības pasākumu piemērošanu</p> <p>Ja nepieciešams novērst paaugstinātus draudus personas fiziskajai neaizskaramībai, fiziskajai brīvībai vai vērtīgam īpašumam, vai tad, ja pastāv paaugstināti faktiskā vai sagaidāma sabiedriskās kārtības pārkāpuma draudi, Rīgikogu deputātu bez viņa piekrišanas var pakļaut Tiesību aizsardzības likumā noteiktiem īpašiem valsts uzraudzības pasākumiem, kas nav savienojami ar viņa pienākumu pildīšanu.</p> <p>[RT I, 22.12.2014, 9 –</p>				
--	---	--	--	--	--

	<p><i>stājies spēkā 01.01.2015.]</i> § 18⁴. Rīgikogu deputāta elektroniskos saziņas tīklos sūtītu vai saņemtu pasta sūtījumu un ziņu aizsardzība <i>(1) Rīgikogu deputāta elektroniskos saziņas tīklos sūtītu vai saņemtu pasta sūtījumu aizturēšana un pārbaudīšana saskaņā ar Kriminālprocesa kodeksa 89. pantu ir atļauta tikai tad, ja nepieciešams pierādīt viņa izdarītu likumpārkāpumu.</i> <i>(2) Visas ar darbu saistītas ziņas, ko Rīgikogu deputāts nosūta vai saņem elektroniskos saziņas tīklos, aizsargā imunitāte. Tas neattiecas uz gadījumu, kad ar Tallinas apelācijas tiesas prezidenta vai Tieslietu padomnieka piekrišanu pret Rīgikogu deputātu tiek veiktas Kriminālprocesa kodeksa 382.²(1) un 382.²(4) pantā paredzētās procesuālās darbības.</i> <i>[RT I, 22.12.2014, 9 – stājies spēkā 01.01.2015.]</i> § 18⁵. Pieteikums par Rīgikogu deputāta imunitātes atcelšanu <i>Lai saņemtu piekrišanu procesuālas darbības izpildei vai apsūdzības izvirzīšanai pret Rīgikogu deputātu, Tieslietu</i></p>				
--	--	--	--	--	--

	<p><i>padomnieks vai Ģenerālprokurors iesniedz pamatotu pieteikumu, kurā pārliecinoši pierāda, kādēļ nav iespējams sasniegt mērķi ar citiem līdzekļiem. [RT I, 22.12.2014, 9 – stājies spēkā 01.01.2015.] Šis regulējums stājas spēkā 2015. gada 1. janvārī, un tāpēc mums vēl nav praktiskās pieredzes attiecībā uz imunitātes piemērošanu gadījumā, ja izpildvara tiek aicināta izvirzīta apsūdzība likumpārkāpumā administratīvā vai civilā procesā vai piemērot tiesību aizsardzības līdzekļus (īslaicīga aizturēšana, personas identitātes noskaidrošana, paraugu atlase, intoksikācijas stāvokļa pārbaude utt.). Agrākajā likumdošanā šiem jautājumiem nebija precīza regulējuma. Pašreizējā regulējuma pamatideja ir izslēgt iespēju, ka izpildvara un tiesu vara iejaucas parlamenta deputātu brīvā mandāta izmantošanā vai ar likumu noteikto funkciju pildīšanā. Konkrētāk tas nozīmē, piemēram, ka parlamenta deputātam nevar likt šķēršļus dalībai balsošanā plenārajā asamblejā un</i></p>				
--	---	--	--	--	--

		parlamentārajās komisijās. Kriminālprocesā deputātu imunitāti regulē <i>Kriminālprocesa kodeksa</i> 14. ¹ sadaļa, kas stājusies spēkā pašreizējā redakcijā 2015. gada 1. janvārī.				
9	Lielbritānija 	Nē. Erskine May, autoritatīva parlamentārās procedūras rokasgrāmata, nosaka, ka: Princips, uz kuru balstās privilēģija brīvībai no aresta, ir abu Palātu locekļu apmeklējuma prioritāte. Tomēr tai nekad nav bijis ļauts traucēt kriminālo tiesvedību vai ārkārtas likumdošanu.	Jā	Jā	Nē, nav noteikumu, kas atļautu apturēt mandātu vai pagaidu mandāta nolikšanu.	Pastāvīgais Rīkojums Nr 45A paredz, ka "Atstādināta no amata pienākumiem Palātas locekļa alga tiek ieturēta uz viņa atstādināšanas laiku". Palātas locekļi tiek atstādināti no amata pienākumiem pēc Palātas lēmuma. Locekļa arests nenoved automātiski pie tā atstādināšanas. Standartu Komiteja, Parlamentārais Standartu komisārs un Metropolitēna policija ir vienojušies par Rīcības kodeksa un Krimināllikumu protokolu. Protokols "izklāsta principu, ka kriminālizmeklēšanai ir augstāks spēks pār pašas Palātas disciplinārlietu procesiem." Protokols bija publicēts kā pielikums Standartu

						komitejas ziņojumam Apakšpalātas Rīcības kodekss un Krimināllikums.
10	Lietuva 	Jā. Saskaņā ar Lietuvas Republikas konstitūciju (EKL 62.): "Seima deputāta persona ir neaizskarama. Seima deputātu nevar saukt pie kriminālatbildības, arestēt, nedz arī viņa brīvība būt citādi ierobežota bez Seima piekrišanas. Seima deputātu nedrīkst vajāt par savu balsojumu vai viņa runu Seimā. Tomēr viņu var saukt pie atbildības saskaņā ar vispārējo procedūru par personīgu apvainojumu vai neslavas celšanu."	Saskaņā ar konstitūciju Seima deputātu nevar saukt pie kriminālatbildības, arestēt, nedz arī citādi ierobežot viņa brīvību bez Seima piekrišanas.	Jā, šie deputāti var piedalīties parlamentārajā darbā.	Nē	Nav piemērojams.
11	Luksembur ga 	Lai nodrošinātu to, ka viņi var veikt savu misiju bez jebkādiem šķēršļiem un pilnīgi neatkarīgi, Luksemburgas konstitūcijā parlamenta locekļiem garantēta deputāta imunitāte, kā rezultātā: - parlamenta loceklis nevar krimināltiesiski vajāt vai pie viņa izdarīt kratīšanu saistībā ar, viņa/viņas , savus pienākumus pildot, paustajiem uzskatiem vai balsojumiem ; - loceklis, kas vainīgs noziegumā, nodarījumā ¹ vai pārkāpumā, nevar tikt apcietināts vai krimināltiesiski vajāts parlamenta sasaukuma laikā, izņemot gadījumu, ja deputāts pieķerts, izdarot noziegumu, vai ja Palātas deputāti piekrituši, ka viņa/viņš var tikt apcietināts vai krimināltiesiski vajāts. Seko konstitūcijas teksts [tikai franču valodā] <i>68. pants.</i> <i>(2006. gada 1. jūnija redakcijā)</i> <i>«Pret deputātu nevar tikt vērstā nekāda rīcība ne civilprocesa, ne kriminālprocesa ietvaros saistībā ar balsojumiem vai uzskatiem, ko viņš paudis, pildot savus pienākumus.»</i>				
¹ - misdemeanour - vidēji smagi noziedzīgi nodarījumi, par ko tiek piespriests naudas sods vai cietumsods līdz 1 gadam						

		<p>69. pants (2006. gada 1. jūnija redakcijā) «Izņemot gadījumus, kas norādīti 68. pantā, pret deputātiem var tikt uzsākta vajāšana krimināllietā pat sasaukuma laikā. Taču deputāta apcietināšanai sasaukuma laikā, izņemot gadījumu, ja viņš pieķerts, izdarot noziegumu, nepieciešama iepriekšēja Palātas piekrišana. Deputātam piespriestu sodu, pat tādu, kā brīvības atņemšana, izpildīšanai Palātas piekrišana nav nepieciešama.» Deputātu palātas noteikumu 17. pantā teikts, ka ikviena parlamenta locekļa apcietināšanas pieprasījuma izskatīšanai saskaņā ar šo pašu noteikumu I sadaļas 5. panta nosacījumiem jāizveido īpaša komisija. Palātas pieņemtais lēmums par parlamenta locekļa apcietināšanas atļaušanu vai atteikšanu tiks paziņots nākamajā publiskajā sēdē. Parlamenta loceklim pasludināta notiesājošu spriedumu, pat tāda, ar ko tiek atņemta brīvība, izpildei Palātas atļauja nav nepieciešama." Gadījumā, ja pieprasījums atļaut apcietināt Deputātu palātas locekli ir noraidīts, jauns pieteikums saistībā ar tiem pašiem faktiem tā paša sasaukuma darbības laikā nevar tikt iesniegts. Nav īpašu noteikumu, kas parlamenta locekļiem atļautu atteikties/ uz laiku nolikt viņu mandātu, ja pret viņiem uzsākts kriminālprocess. Ja konstitūcijā vai Deputātu palātas noteikumos paredzētu iemeslu dēļ parlamenta loceklis atstādināts no darba parlamentā, viņa/viņas atalgojuma izmaksa atstādināšanas laikā tiks pārtraukta.</p>
--	--	---

12	<p>Nīderland</p> 	<p>Nīderlandes parlamentārās imunitātes sistēma ir ierobežota līdz tiesībām uz vārda brīvību. Nīderlandes Konstitūcijas 71. pants nosaka: <i>Parlamenta deputāti, Ministri, Valsts Sekretāri un citas personas, kuras piedalās debatēs, nevar tikt sodītas vai citādi sauktas pie atbildības par jeb ko, ko tās saka Parlamenta vai komisiju sēžu laikā, vai par jeb ko, ko tās iesniedz tām rakstiski.</i></p>	<p>Ja pārkāpumi tiek veikti, kamēr persona ir oficiālajā kārtā, tiek piemēroti speciāli noteikumi .Konstitūcijas 119. pants nosaka: <i>Augstākā Tiesa tiesā tagadējos un iepriekšējos Parlamenta deputātus, Ministrus un Valsts Sekretārus par pārkāpumiem, kas izdarīti, kamēr persona ir oficiālajā kārtā. Process tiek uzsākts, izdodot Karalisko Dekrētu vai Otrās Palātas lēmumu.</i></p>	Jā.	<p>Nē. Tomēr, Parlamenta Deputātam ir iespējams sevi atstāt, un, ja attaisnots, atgriezties kā Parlamenta Deputāts kolīdz kāds no viņa parlamentārās partijas biedriem pamet Pirmo Palātu (Pārstāvju Palātu)</p>	<p>Likumā noteikts, ka Parlamenta Deputātam pārstāj izmaksāt atalgojumu pēdējā dienā kā Parlamenta Deputātam Pārstāvju Palātā. Pagaidu pienākumu nepildīšana iespējama vienīgi grūtniecības un slimības laikā. Tas neietekmē viņa atalgojumu. Sk. atbildi arī uz 4. jautājumu.</p>
13	<p>Polija</p> 	<p>Jā. Saskaņā ar Polijas Republikas Konstitūcijas 105. panta 2. daļu no vēlēšanu rezultātu paziņošanas dienas līdz mandāta pilnvaru termiņa beigām deputāts nedrīkst tikt pakļauts</p>	<p>Saskaņā ar Konstitūcijas 105. panta 4.daļas pirmo teikumu Deputāts var piekrist saukšanai pie kriminālatbildības. Seimam (un Senātam attiecībā uz Senatoriem) ir saistoša Deputāta piekrišana.</p>	Jā. Saskaņā ar 1996. gada 9. maija Likumu 5.a pantu Deputāta vai Senatora mandāta uzdevumi (konsolidētais teksts Dziennik Ustaw 2015, 1605.punkts) brīvības	Nē.	<p>Jā, bet, kā jau minēts iepriekš, likumā noteikto tiesību un pienākumu īstenošanas "apturēšana" notiek tikai pēc Deputāta vai Senatora brīvības atņemšanas.</p>

		<p>kriminālvajai bez Seima piekrišanas. Konstitūcijas 108. pants paplašina minēto normu uz Senatoriem.</p> <p>105. panta 2.daļa netiek attiecināta uz deputāta darbību parlamentārā mandāta ietvaros. Šādas darbības ir ietvertas Konstitūcijas 105. pantā 1. daļā (atlīdzības).</p>		<p>atņemšanas laikā deputāts vai senators neīsteno tiesības un pienākumus, kas izriet no šā Akta. Tas nozīmē, ka, ja deputātam nav piemērota brīvības atņemšana (piemēram, aresta gadījumā), parlamenta deputāts var piedalīties parlamentārajā darbā.</p>		
14	<p>Portugāle</p> 	<p>Saskaņā ar <u>Portugāles Republikas Konstitūcijas</u> (PRK) 157.(3) pantu un <u>Deputātu statusa</u> (ED) 11.(1) pantu nevienu republikas asamblejas locekli nevar aizturēt, arestēt vai apcietināt bez asamblejas piekrišanas, izņemot par tīšu noziegumu, kas sodāms ar brīvības atņemšanu uz maksimālo termiņu, kas ilgāks par trijiem gadiem, vai pieķeršanu <i>nozieguma vietā</i>. Šīs prasības ir kumulatīvas.</p> <p>Gadījumā, ja pret jebkuru republikas asamblejas locekli tiek izvirzīta ierosināts kriminālprocess un galīga apsūdzība, asambleja lemj par viņa atstādināšanu, lai process varētu notikt. Ja par noziegumu paredzētais brīvības atņemšanas soda termiņš pārsniedz trīs gadus un tā izdarītājs ir pieķerts <i>nozieguma vietā</i>, asamblejai obligāti jāpieņem lēmums par deputāta atstādināšanu (PRK 157.(4) un ED 11.(3) pants).</p> <p>Saskaņā ar Dalībnieku statūtu 11.(4) punktu, apsūdzība kļūst galīga, kad ir veiktas šādas procesuālās darbības līdz izskatīšanai tiesas sēdē:</p> <p>a) Ja ir piesaistīts izmeklēšanas tiesnesis un tas apstiprina prokuratūras izvirzīto apsūdzību, un šāds lēmums nav apstrīdēts vai – apelācijas gadījumā – augstākas instances tiesa atstāj to spēkā;</p> <p>b) Ja lēmums par apsūdzības izviršanu pāriet <i>rem judicatum</i> sakarā ar tādiem faktiem, kas atšķiras no prokuratūras apsūdzībā norādītajiem;</p> <p>c) krimināllieta netiek ierosināta, jo izskatīšanas tiesnesis ir pieņēmis koriģējošu lēmumu;</p> <p>d) procesu apvienošanas gadījumos, ja prokuratūra ir pieprasījusi sankciju piemērošanu.</p> <p>Asambleja var aprobežot republikas asamblejas locekļa atstādināšanu ar tādu periodu, kādu tā attiecīgajos apstākļos uzskata par piemērotu gan deputāta mandāta pildīšanai, gan kriminālprocesa turpināšanai (ED 11.(3)(b) pants).</p> <p>Republikas asamblejas locekļi nevar būt liecinieki vai apsūdzētie bez asamblejas piekrišanas. Pēdējā gadījumā asamblejai ir obligāti jāpieņem lēmums par piekrišanas sniegšanu, ja pastāv neapgāzamas norādes uz tīša nozieguma izdarīšanu, par ko ir paredzēts sods ar maksimālo termiņu virs trijiem gadiem (PRK 157.(2) pants un ED 11.(2) pants).</p> <p>“Neaizskaramības mērķis ir nodrošināt normālu parlamenta funkcionēšanu. Šī neaizskaramība nepieļauj deputātu pakļaušanu krimināltiesai bez asamblejas piekrišanas, un tā izbeidzas, kad beidzas deputāta amata termiņš un tādējādi process var notikt parastā kārtībā, jo tas ir apturēts tikai uz deputāta amata termiņu (visi ar likumu noteiktie termiņi tiek apturēti, kad republikas asamblejai ir iesniegts pieprasījums par imunitātes atcelšanu)”.</p> <p>“Republikas asamblejai iesniegts pieprasījums pakļaut tiesai asamblejas locekli nepiešķir šai institūcijai nekādas jurisdikcijas tiesības, bet dod iespēju novērtēt <i>fumus persecutionis</i> esamību. Tas nozīmē, ka asamblejai jāizvērtē, vai pieprasījums par imunitātes atcelšanu nav saistīts ar jebkādu politiskas vajāšanas mēģinājumu vai nepamatotu uzbrukumu pret asamblejas locekli”.</p>				

<p>15</p>	<p>Slovākija</p> 	<p>Parlamenta locekļiem (turpmāk «PL») nav piešķirta kriminālprocesuālā imunitāte. PL bija imunitāte, bet tas tika mainīts, izdarot grozījumu Slovākijas Republikas konstitūcijā, kas stājās spēkā 2012. gada 1. septembrī (Konstitucionālais likums Nr. 232/2012 krājums)</p>	<p>Pret PL var uzsākt kriminālvajāšanu vai viņu var notiesāt par noziegumu bez Slovākijas Republikas Nacionālās padomes piekrišanas. Taču, saskaņā ar konstitūcijas 78. panta 3. punktu PL nevar tikt apcietināts bez Slovākijas Republikas Nacionālās padomes piekrišanas. Šā panta 4. punktā noteikts, ka, ja PL ir pieķerts vai aizturēts, izdarot noziegumu, attiecīgajai iestādei par to nekavējoties jāpaziņo Slovākijas Republikas Nacionālās padomes spikeram, kā arī Mandātu un imunitātes komitejas priekšsēdētājam. Ja Slovākijas Republikas Nacionālās padomes Mandātu un imunitātes komiteja, izskatījusi paziņojumu, nepiekrīt apcietināšanai, PL nekavējoties jāatbrīvo.</p>	<p>PL ir atļauts piedalīties parlamenta darbā pirmstiesas vai tiesas procesa laikā. Slovākijas Republikas konstitūcijas 78. panta 5. punktā noteikts, ka mandāts netiek īstenots tikai PL apcietinājuma laikā.</p>	<p>Tiesību norma, kas ļautu kādai institūcijai uz laiku pārtraukt PL mandāta darbību, nepastāv. Slovākijas konstitucionālajā likumdošanā diferencēti tikai jēdzieni «mandāta darbības izbeigšana» un «mandāta neīstenošana». Saskaņā ar Slovākijas Republikas konstitūcijas 81a. pantu PL mandāts beidzas datumā, kad stājas spēkā spriedums, ar kuru PL tiek notiesāts par apzināti izdarītu noziegumu vai ar kuru parlamenta loceklis notiesāts par noziegumu un viņa vai viņas gadījumā tiesa nav nolēmusi aizstāt cietumsodu ar nosacītu sodu. Savukārt PL locekļa mandāts netiek īstenots viņa/viņas apcietinājuma laikā (konstitūcijas 78. panta 5. punkts).</p>	<p>Ja PL mandāts netiek īstenots vai ja tā darbība ir izbeigta, PL nav tiesīgs saņemt atalgojumu.</p>
<p>16</p>	<p>Slovēnija</p> 	<p>Jā. Konstitūcija (. Pants 83) nosaka šādi : "Nacionālās Asamblejas deputātu nevar saukt pie kriminālatbildības par jebkuru izteiktu viedokli vai balsojumu Nacionālās asamblejas sesijās vai tās darba struktūrās. Deputāts var aizturēt vai uzsākt kriminālprocesu pret</p>	<p>Jā, ja viņš nav prasījis imunitāti vai ja viņš ir aizturēts par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, par kuru ir noteikts cietumsods vairāk nekā piecus gadus.</p>	<p>Jā.</p>	<p>Kriminālprocesa neietekmē mandātu. Deputāts var turpināt savu darbu, kamēr viņš nav apcietinājumā. Ja viņš ir arestēts (aizturēts), viņš nezaudē savas pilnvaras, viņš tās nevar izpildīt, un viņš nesaņem nekādu atalgojumu (sal . 38.c deputātu Act) .</p>	

		<p>viņu bez Nacionālās asamblejas atļaujas, izņemot gadījumus, par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu ir noteikts cietumsods par vairāk nekā piecus gadus. Nacionālā Asambleja var arī piešķirt imunitāti deputātam, kurš to nav prasījis vai kas ir aizturēta par tādu noziedzīgu nodarījumu, kā minēts iepriekšējā punktā. "</p>				
17	<p>Spānija</p> 	<p>Jā, Spāņu konstitūcijas 71.² pants nosaka, ka „Deputāti un Senatori viņu pilnvaru laikā bauda imunitāti un var viņus arestēt tikai gadījumā, ja deputāts ir pieķerts noziegumā. Viņi nevar būt apsūdzēti bez īpašas atļaujas no attiecīgas iestādes.</p>	<p>Nē, jo tas ir ietverts iepriekš minētajā 71.2 Spānijas konstitūcijas pantā (kā arī Kongresa deputātu kārtības ruļļa 11. pants un Senāta kārtības ruļļa 22. pants)</p>	<p>Tehniski jā, jo saskaņā ar Kongresa Deputātu kārtības ruļļa 21.² pantu, parlamenta deputātam ir jāaptur parlamentārās tiesības :”Ja tiesu iestāde pieprasījusi atļauja House ir piešķirts, un pamatojoties uz stingru rīkojumu apsūdzības , deputātam nodots preventīvai aizturēšanai, šādu apturēšanu turpinot, kamēr aizturēšanas. ”Tas pats ir paredzēts, lai senators pastāvīgās rīkojumu Senāta 22. pantu. Tādēļ, ja netiek izpildīti visi šie nosacījumi, deputātam ir vēl tiesības izmantot visas savas parlamentārās funkcijas.</p>	<p>Nē, šāda iespēja nav paredzēta ne Spānijas konstitūcijā, ne Deputātu kongresa kārtības rullī, ne Senāta kārtības rullī, ne pārējā likumdošanā.</p>	<p>Jā, saskaņā ar Deputātu kongresa kārtības rullī (21.panta un 8.1), ja parlamenta locekļa darbība ir apturēta, viņš nesaņem atalgojumu. Tāpat ir arī Senāta senatoriem, pēc Senāta kārtības ruļļa ir 18., 22. un 23. panta.</p>

18	Somija 	Parlamenta deputātu imunitāte ir nostiprinātas Satversmē. Somijas Konstitūcijas 30.pantā ietverts pamatnoteikums, saskaņā ar kuru Parlamenta deputāti ir pakļauti tikai ierobežotai juridiskai atbildībai par savu rīcību, kā deputāti. Tas pats pants garantē deputātu pastiprinātu aizsardzību kriminālprocesā. Ierobežota atbildība nozīmē aizsardzību pret kriminālvajāšanu un arestu vai aizturēšanu. Konstitūcijas 30.pantā noteiktā imunitāte attiecas tikai uz noziedzīgiem nodarījumiem, kas ir saistīti ar parlamenta deputātu funkciju izpildi.	Jā. Tomēr, ja Parlamenta deputāts ir aizturēts vai paturēts apcietinājumā, Spīkers nekavējoties paziņo par to. Turklāt Parlamenta deputātu nedrīkst aizturēt vai apcietināt pirms izpētes sākuma bez parlamenta piekrišanas, izņemot gadījumus, kad deputātu tur aizdomās par tāda noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, par kuru minimālais sods ir brīvības atņemšana vismaz uz sešiem mēnešiem.	Jā	Nē. Somijas likumdošana nedod iespēju Parlamenta deputātam atteikties no viņa pilnvarām kriminālvajāšanas un kriminālprocesu laikā.	Kriminālvajāšana un kriminālprocess neietekmē atalgojuma.
19	Ungārija 	Jā. Ungārijas Republikas Nacionālās asamblejas (parlamenta) deputātiem ir paredzēta imunitāte pret kriminālvajāšanu. To nosaka Ungārijas Republikas Konstitūcijas (pamatlikuma) 4.2. pants: „Nacionālās asamblejas locekļiem tiek piešķirta imunitāte un atalgojums, kas nodrošina viņu neatkarību.”	Ja vien deputāts konkrētā gadījumā neizvēlas atteikties no savas imunitātes, kriminālprocesu vai kriminālvajāšanu pret viņu par mazāk smagiem likumpārkāpumiem var ierosināt vai uzsākt un kriminālprocesuālos piespiedu līdzekļus viņam var piemērot tikai pēc tam, kad Nacionālā asambleja tam ir piekritusi.	Jā. Šādos gadījumos parlamenta deputātiem ir atļauts turpināt darbu parlamentā.	Minētās tiesības attiecas tikai uz likumpārkāpumiem – proti, deputātiem ir tiesības atteikties no tiem piešķirtās imunitātes. Taču tādā gadījumā, ja pret deputātu ir ierosināts kriminālprocess, viņš pats nevar nolikt mandātu, jo šo jautājumu var izlemt tikai parlaments (sk. atbildi uz 2. jautājumu).	Imunitātes apturēšana nekādi neietekmē deputāta atalgojumu. Tomēr gadījumā, ja pēdējās instances tiesa ir pieņēmusi notiesājošu nolēmumu attiecībā uz deputāta izdarītu likumpārkāpumu, viņam var tikt atņemts mandāts un tiesības turpināt darbu attiecīgajā sasaukumā. Šādā gadījumā viņam ir pienākums atmaksāt

			Aizturēšana vai citi kriminālprocesuālie piespiedu līdzekļi parlamenta deputātam var tikt piemēroti tikai tādā gadījumā, ja viņš pieķerts kriminālnoziedzuma izdarīšanas brīdī. Aizturēšana vai citi drošības līdzekļi par mazāk smaga likumpārkāpuma izdarīšanu arī deputātam tiek piemēroti tikai tad, ja viņš pieķerts attiecīgā likumpārkāpuma izdarīšanas brīdī, un ievērojot likumā noteikto to piemērošanas kārtību.			saņemto deputāta atalgojumu – bet vienīgi to atalgojuma daļu, kas viņam izmaksāta pēc sprieduma spēkā stāšanās. Iepriekšējos sasaukumos ir bijuši trīs šādi gadījumi un visos trijos apsūdzētie deputāti jau iepriekš nolika mandātu.
20	Vācija 	Jā. Saskaņā ar konstitūcijas 46.panta 2.-4. daļu deputāts par sodāmu rīcību drīkst tikt saukts pie atbildības vai apcietināts tikai ar Bundestāga piekrišanu, izņemot gadījumu, kad viņš aizturēts, izdarot noziedzīgu nodarījumu, vai nākamās dienas laikā. Visos citos gadījumos Bundestāga piekrišana nepieciešama jebkādas cita veida deputāta personiskās brīvības ierobežošanas gadījumā. Ikviens pret deputātu saskaņā ar 18. pantu ¹ vērsts kriminālprocess un ikviens cits process, ikviens apcietinājums un ikviens cita veida viņa personiskās brīvības ierobežojums pēc	Skatīt augstāk: nē.	Jā. Kriminālvajāšana vai kriminālprocess tiesā jau vēl nenozīmē, ka inkriminētais noziedzīgais nodarījums patiešām ir ticis izdarīts. Tas jānoskaidro kriminālprocesā. Notiesājoša sprieduma rezultātā loceklis var pazaudēt savu mandātu (kriminālkodeksa 45.pants saistībā ar Federālā vēlēšanu likuma 46.panta 1.daļas 1.rindkopas 3. punktu).	Nē, tas konstitūcijā nav paredzēts.	Nē, skatīt 3. punktu. Tiesības saņemt deputāta atlīdzību beidzas tikai tad, kad beidzies mandāta derīgums. Ņemot vērā to, ka kriminālvajāšana vai notiekošs kriminālprocess neietekmē mandātu, tie nekādi nevar ietekmēt arī atlīdzību. ¹ - tas, kurš cīņā pret brīvprātīgo demokrātisko pamatkārtību ļaunprātīgi izmanto uzskatu brīvību (preses, sapulču u.c.), vēstuļu, pasta, sakaru noslēpumu, īpašumu, patvēruma tiesības, ir pārkāpis šīs pamattiesības. ² - Strafbefehl - vienkāršotā kriminālprocesā, nenoturot

	<p>Bundestāga pieprasījuma jāpārtrauc. Praksē Vācijas Bundestāgs ikviena sasaukuma perioda sākumā piekrīt kriminālvajāšanas uzsākšanai pret deputātiem. Izmeklēšanas nolūks jāpaziņo Bundestāga prezidentam. Viņš var pagarināt izmeklēšanas uzsākšanas termiņu 48 stundu laikā. Publiskas prasības celšanai, soda pavēles izdošanai, apcietināšanas ordera izdošanai u.c. nepieciešama Bundestāga piekrišana.</p>				<p>tiesas sēdi, nenozīmīgu noziedzīgu nodarījumu gadījumā tiesas vai prokuratūras izdota pavēle, ar ko, piem., tiek uzlikts naudas sods vai atņemta autovadītāja apliecība.</p>
--	--	--	--	--	---